

Vård- och omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2023-04-25

Diarienummer:
OSN-2023-00045

Handläggare:
Daniel Rosenfeld, Daniel Karlsson

Delårsbokslut per mars och delårsuppföljning per april

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** fastställa ekonomiskt delårsbokslut per mars 2023 enligt ärendets bilaga 1,
2. **att** fastställa förenklad delårsuppföljning per april 2023 av verksamhetsplanen enligt bilaga 2,
3. **att** ge till förvaltningen i uppdrag att vidta resultatförstärkande åtgärder för att hantera det prognosticerade underskottet och för att nå en ekonomi i balans, samt
4. **att** överlämna bilagorna till kommunstyrelsen.

Ärendet

Enligt de av kommunstyrelsen fastställda riktlinjerna ska nämnderna ta fram två delårsrapporter under året för uppföljning av verksamhet och ekonomisk uppföljning. Dels en uppföljning per mars/april dels en uppföljning per augusti. Därtill ska ett årsbokslut göras. Uppföljningarna ske delges kommunstyrelsen.

Vård- och omsorgsförvaltningen har upprättat förslag till uppföljning för nämndens uppdrag per april 2023, samt ekonomisk uppföljning per mars 2023.

Beredning

Ärendet har beretts av tjänstepersoner på vård- och omsorgsförvaltningen och ekonomistaben i samarbete med förvaltningsledning. Underlag till delårsuppföljningen har lämnats av åtgärdsansvariga avdelningar och enheter på förvaltningen.

Föredragning

Omsorgsnämnden fattade 13 februari 2023 beslut om Verksamhetsplan 2023 med plan för 2024–2025. Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska förverkliga kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Mål och budget 2023 med plan för 2024 och 2025 och visar hur nämndens politik bidrar till att uppfylla de krav som ställs genom fokusmål, uppdrag och budget.

Verksamhetsplan och budget följs upp genom två delårsrapporter (per mars/april samt augusti) samt genom ett årsbokslut. Intervall och omfattning fastställs av kommunstyrelsen.

Ekonomiskt delårsbokslut per mars

Resultatet per mars 2023 var en negativ avvikelse mot budgetramen på 2 miljoner kronor. Det är ett något sämre utfall resultatmässigt än föregående år motsvarande period. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse mot budgetramen på 24 miljoner kronor med ett prognosspann på resultatet från – 10 till – 30 miljoner kronor.

Delårsuppföljning av verksamhetsplanen per april

Delårsuppföljningen av verksamhetsplanen per april är mindre omfattande. Fokus ligger på planering och avvikelserapportering. För samtliga uppdrag gäller att uppdragets status samt beräknat slutår ska anges.

För uppdrag som är nya ska även de planerade åtgärderna inom uppdraget kort kommenteras. För övriga uppdrag ska endast eventuella avvikelser kommenteras, det vill säga att uppdrag inte löper på som tänkt.

Omsorgsnämndens verksamhetsplan innehåller 16 uppdrag och 32 åtgärder. Därtill innehåller verksamhetsplanen tre nämndmål. Vid delårsuppföljning per april pågår arbetet enligt plan för samtliga uppdrag och nämndmål.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga direkta ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 25 april 2023
- Bilaga 1, Ekonomiskt delårsbokslut per mars 2023
- Bilaga 2, Verksamhetsplan 2023 – Förenklad delårsuppföljning per april

Vård- och omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Nämnd
Omsorgsnämnden

Datum:
2023-04-24

Nämndbehandlas:
2023-05-10

Handläggare:
Magnus Bergman-Kyllönen
Magnus Hjort

Delårsbokslut per mars 2023

Omsorgsnämnden				
Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2023	Resultat per mars		Helårsprognos 202303
		Periodens utfall 202301-202303	Periodens utfall 202201-202203	
Politisk verksamhet	3	0	0	0
Vård och omsorg äldre (SoL och HSL)	91	4	0	15
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 890	-6	7	-40
varav öppna insatser	35	-3	-2	-11
varav insatser enligt SoL och HSL	364	0	5	-2
varav insatser enligt LSS	1 491	-3	4	-27
Nämnden totalt	1 984	-2	7	-24

Nämndens analys - sammanfattning

Resultatet för omsorgsnämnden per mars är en negativ avvikelse mot budgetramen (kommunbidraget) på 2 miljoner kronor.

Nämndens totala intäkter följer i stort budget ackumulerat per mars med en mindre negativ avvikelse på en miljon kronor.

Nämndens totala kostnad för köp av huvudverksamhet (volym inom egen och extern regi) följer också i stort budget med en mindre negativ avvikelse på en miljon kronor inom LSS (daglig verksamhet).

Kostnaden för egen arbetskraft är 5 miljoner kronor lägre än budget ackumulerat per mars. Främsta förklaringarna är att personalkostnader budgeterades för att hantera en förväntad volymökning inom egen regi. Volymökningen av antal brukare har ej skett per mars enligt förväntan varför inte heller personal anställdes i den utsträckning som planerades för varför kostnaderna blivit, åtminstone temporärt, lägre än budget. Till detta kommer även att brukare varit inlagda på sjukhus och att personalkostnader för dessa därmed inte uppstått i enlighet med förväntan.

Kostnaden för inhyrd legitimerad personal inom hälso- och sjukvårdsområdet är dock fortsatt något högre per mars än budgeterat. Vidare finns negativa kostnadsavvikelser mot budget per mars kopplat till högre kostnader för material (inom bland annat daglig verksamhet) där prisökningar skett för förbruknings- och skyddsmaterial inom egen regi som både beror på tidigarelagda inköp samt högre priser.

Vidare noteras högre kostnader för omsorgsresor inom LSS-området (daglig verksamhet) än budget som beror på fler brukarresor och längre resor. Dessa kostnadsavvikelser sammantaget uppgår till cirka 5 miljoner kronor mer än vad som förväntades i budget.

Enligt sammanställningen ovan kan också nämnas att området vård och omsorg om äldre har ett bättre resultat än föregående år samma period vilket främst beror på lägre kostnader för arbetskraft när brukare varit inlagda på sjukhus och därför inte haft kostnader för personal i samma utsträckning.

Resultatet för öppna insatser är i paritet med föregående år medan utfallet för insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL) och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) sammantaget är i linje med budgetramen men ett sämre resultat än föregående år.

Insatser inom LSS har ett sämre resultat än föregående år. Detta kan i väsentliga delar förklaras av att intäkter från Försäkringskassan inom området personlig assistans var något högre föregående år per mars än motsvarande period i år.

Årsprognosen för år 2023 är – 24 miljoner kronor för nämnden. Analys av prognos följer nedan.

Årsprognos 2023 och prognososäkerhet

Omsorgsnämnden prognostiserar totalt ett underskott om 24 miljoner kronor för 2023.

De större förväntade prognosavvikelserna mot budget för 2023 är:

- Inhyrd legitimerad personal och förväntad merkostnad för detta under året,
- Högre prisökningstakt (prisutvecklingen) väntas ge ännu högre kostnader för bland annat materialinköp, livsmedel och transporter än i budget,
- Minskade intäkter från Regionen samt ökade lönekostnader via nytt löneavtal,
- Kostnader för inköp av hjälpmedel förväntas vara högre än i budget som en förklaring av att behovet av hjälpmedel ökat än mer markant efter pandemin.

Övriga prognosavvikelser mot budget framgår av tabell 1 nedan.

Tabell 1. Väsentliga poster som prognosticeras avvika **mot budget** helåret 2023

Poster	Belopp (miljoner kr)
Akkumulerat underskott per mars	-2
Ökade kostnader för hjälpmedel	-1,7
Ökade kostnader för inhyrd legitimerad personal	-5,5
Merkostnader från nytt löneavtal	-4
Ökad kostnad från nytt avtal med Regionen assistans barn (HS)	-4
Högre volym inom daglig verksamhet (LSS)	-1,5
Ökade materialkostnader	-2
Ökade kostnader för livsmedel, transporter m.m.	-3,3
Summa	-24

Avtalet med regionen gällande personlig assistans är en överenskommelse med Regionen som avslutades sista december 2022 på grund av ändrade regler kring egenvård för barn.

Arbetet med ekonomiska handlingsplaner har påbörjats på förvaltningen för de verksamheter som uppvisar underskott och/eller en negativ årsprognos 2023.

Risker och prognososäkerhet

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	6	14	-30	-10

Prognososäkerheten består i att kostnaden för volymökningar kan bli än högre än förväntat. Vidare finns osäkerhet kring kostnaden för material, transporter och personal, både egenanställd och inhyrd legitimerad personal, givet bland annat osäkerheten i prisökningstakten och volymbehovet framåt.

Potentiella prognosförbättringar består i volymförändringar (minskad volym), lägre prisökningstakt än förväntat och mer positiva effekter från handlingsplaner avseende resultatförbättrande åtgärder för verksamheter med ekonomiska underskott.

Investeringar

	KF-budget	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
	2023	202301-202303	202201-202203	202303
Investeringar	2	0	0	2

Inga större investeringar är utförda under perioden. Investeringsbudgeten beräknas användas under året. Investeringsbudgeten används för köp av inventarier.

Omsorgsnämnden
Delårsuppföljning

Handläggare:
Karlsson Daniel, Daniel Rosenfeld

Datum:
2023-04-19

Diarienummer:
OSN-2023-00045

Version: 1.0

Verksamhetsplan 2023

Förenklad delårsrapportering per april

Status på kommunfullmäktiges uppdrag och nämndmål

Fokusmål	Kommunfullmäktiges uppdrag/nämndmål	Nämndens åtgärder	Status uppdrag /nämndmål	Uppdrag/nämndmål förväntas vara färdigt	Kommentar för nya uppdrag/nämndmål
Fokusmål 1: Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden	Nytt uppdrag 2023: Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att effektivisera administrationen och minska den administrativa belastningen.	Genomlysna nämndens administration och stödprocesser för att identifiera effektiviseringsmöjligheter.	Påbörjat	2025	En översyn för att effektivisera administrativa arbetsuppgifter är påbörjad inom flera av nämndens verksamheter och fortgår under året. Exempel på redan påbörjade aktiviteter är upphandling av bemanningskonsult för att säkra effektiva och hållbara scheman, digitalisering av signeringslistor inom personlig assistans, supportstugor samt genomlysning för att minska administrationen i verksamhetssystemet Lifecare.
	Utveckla digitala välfärdstjänster för ökad samhällsnytta och ett mer effektivt resursutnyttjande.	Utveckla förutsättningarna för innovativa arbetssätt och ökad användning av digital välfärdsteknik i nämndens verksamheter, exempelvis genom automatisering, digital tillsyn, handläggarstöd och e-tjänster.	Påbörjat	2024	
	Nytt uppdrag 2023: Stärka kompetensförsörjningen och säkerställa ett	Minska behovet av inhyrd legitimerad personal.	Påbörjat	2025	Under våren kommer uppföljning av kompetensförsörjningsplaner på avdelningarna att påbörjas med stöd av HR. Även arbetet med ersättningsplanering startar under våren. Fortsatt arbete kring chefsintroduktion med

	<p>hållbart arbetsliv och hälsofrämjande arbetssätt inom kommunkoncernen.</p>	<p>Minska andelen visstidsanställda medarbetare.</p> <p>Utveckla arbetet med kompetensinventering och kompetensplanering.</p> <p>Samverka med interna och externa aktörer för att möjliggöra sysselsättning för personer med funktionsnedsättning inom och utanför nämndens verksamheter.</p>			<p>utbildning Ny som chef, pilotprojekt HR stöd vid rekrytering, dessa kommer följas upp och utvärderas i höst genom samtal och intervjuer med nya chefer som kommer jämföras med tidigare samtal.</p> <p>Resultatet från medarbetarundersökning som kommer under april kommer följas upp och analyseras utifrån det arbete som gjorts hittills. Arbete med avslutssamtal och struktur kring detta kommer arbetas fram. Enkät för sommarvikarier har tagits fram för att kunna följa och stärka oss som arbetsgivare i vad man upplever som ny hos oss, ett ytterligare underlag som vi kan använda för att attrahera nya medarbetare.</p> <p>Inom hälso- och sjukvård kartläggs behoven gällande att rekrytera och bibehålla chefer samt legitimerad personal. Fokusområden under året är även att minska behovet av inhyrd legitimerad personal samt minska andelen visstidsanställda medarbetare och fasa ut delade turer.</p>
	<p>Öka kompetensen hos medarbetare inom LSS genom att utreda och genomföra en pilotsatsning med utbildning inom stödpedagogik.</p>	<p>Genom samverkan med berörda parter möjliggöra att fler medarbetare får möjlighet till en stödpedagogisk yrkeshögskoleutbildning.</p>	<p>Påbörjat</p>	<p>2024</p>	
	<p>Utveckla systematik genom exempelvis språkundervisning och språkmentorer för att säkerställa tillräckliga</p>	<p>Arbeta aktivt för språkutvecklande arbetsplatser i samverkan med berörda nämnder, exempelvis genom</p>	<p>Påbörjat</p>	<p>2023</p>	

	<p>kunskaper i svenska språket för anställda med behov av det inom förskola, vård och omsorg.</p>	<p>språkbud, utbildning för språkstödjare och handledare, för att stärka kunskaper i svenska språket.</p>			
	<p>Nytt uppdrag 2023: Åstadkomma en omställning mot en effektiv och nära vård med fokus på förebyggande och hälsofrämjande insatser.</p>	<p>Utveckla samverkan med berörda nämnder och Region Uppsala för att stärka kommunens del i arbetet med förebyggande och hälsofrämjande inom effektiv och nära vård 2030.</p> <p>I samverkan med interna och externa aktörer utveckla förebyggande, hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt och insatser.</p> <p>Säkra att nämndens vård och omsorg är jämlik och samskapande.</p> <p>Möjliggöra uppföljning av indikatorer som kan utgöra underlag för att följa och utveckla omställningsarbetet till en effektiv och nära vård.</p>	<p>Påbörjat</p>	<p>2025</p>	<p>Arbete pågår sedan tidigare enligt uppdragets intentioner. Kommunfullmäktiges uppdrag i mål och budget är dock nytt för i år och riktas till OSN, ÄLN, KTN, IFN, SCN, UBN, AMN och PBN.</p> <p>Exempel på aktiviteter som är planerade för år 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Framtagande av indikatorer för att följa omställningen till en effektiv och nära vård. • Genomförande och uppföljning av pilot kring styrning och ledning inom Vårdcentrum centrala Uppsala. • Fortsatt arbete med förebyggande och hälsofrämjande aktiviteter inom ramen för geografiskt hälsouppdrag i Gottsunda. • Geografiskt hälsouppdrag i fler områden i kommunen. • Bredare angreppssätt avseende folkhälsa genom att anta ett hälsoekonomiskt angreppssätt, bland annat med fokus på barn och unga som inte uppnår gymnasiebehörighet

	Säkerställa hög livskvalitet och förutsättningar till att åldras på egna villkor genom att främja social och digital inkludering samt stärka grundbemanningen inom äldreomsorgen.	Stötta personer med funktionsnedsättning att använda digital teknik i det dagliga livet, exempelvis genom riktade stödinsatser och introducera tillgängliga digitala tjänster för brukare.	Påbörjat	2024	
	(Gemensamt HR-nämnd-/bolagsmål) Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv	Öka förståelsen för det gemensamma uppdraget.	Påbörjat	2024	
	(Gemensamt HR-nämndmål) Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som säkrar leveranser av hög kvalitet, verksamhetsutveckling, kontinuerligt lärande och medledarskap	Skapa förutsättningar så att chefer på alla nivåer ska kunna stimulera medarbetare till medledarskap och aktivt medskapande.	Påbörjat	2024	
Fokusmål 2: Uppsala ska ha ett välmående näringsliv	Förenkla företagets vardag genom att utveckla en nytänkande, effektiv och rättssäker	Stärka förutsättningarna för löpande dialog och samverkan med nämndens externa leverantörer.	Påbörjat	2023	

och skapa fler jobb	företagsservice med hög kvalitet.				
	Nytt uppdrag 2023: Stärka Uppsalas position som internationell aktör och driva utveckling i och tillsammans med omvärlden.	Fortsätta att utveckla samverkan med brukare, intresseorganisationer, fackliga organisationer, civilsamhället och andra berörda parter genom kontinuerlig dialog, uppföljning och omvärldsbevakning.	Påbörjat	2025	Ett viktigt fokusområde under år 2023 rör dialog och samverkan mellan förvaltning/nämnd och civilsamhället. Under året kommer nämndens riktlinjer för föreningsbidrag att revideras i samråd med civilsamhället. Därtill fortsätter det gemensamma utvecklingsarbetet avseende formerna för dialog och samverkan mellan parterna.
Fokusmål 3: Uppsala ska leda klimatomställningen	Öka takten i klimatomställningen för att minska växthusgasutsläppen och nå målet om ett klimatneutralt Uppsala 2030 och klimatpositivt Uppsala senast 2050.	Minska nämndens miljöpåverkan, med särskilt fokus på etappmålen 2, 5 och 6 i kommunens Miljö- och klimatprogram.	Påbörjat	2023	
Fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor	Utveckla kommunens förmåga att förebygga och bekämpa ungdomsbrottslighet och kriminalitet.	Fortsatt arbete och samverkan med berörda parter för att upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet. Stärka funktionsrättsperspektivet i det brottsförebyggande arbetet i samverkan med övriga kommunala aktörer och polisen.	Påbörjat	2023	

	<p>Nytt uppdrag 2023: Förebygg och bryt segregationen och skapa förutsättningar för fler bostäder med låg boendekostnad.</p>	<p>Genom förstärkt kunskapsuppbyggnad identifiera effektiva insatser för att främja jämlika livsvillkor samt förebygga och bryta segregation.</p>	Påbörjat	2025	<p>Uppdraget samordnas av KS. Exempel på aktiviteter som pågår/planeras för år 2023:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt medverkan i områdesarbetet i Gottsunda-Valsätra och Gränby-Kvarngärdet. • Samverkansarbete med stadsbyggnadsförvaltningen avseende segregation, social hållbarhet samt om kopplingar och synergier mellan arbetet kring effektiv och nära vård.
	<p>Påskynda integrationen för en snabbare etablering av nyanlända.</p>	<p>Stärk arbetsplatslärande (APL) och andra former av lärande och utbildning.</p>	Påbörjat	2024	
	<p>Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga och hantera öka psykisk ohälsa.</p>	<p>Stärka och prioritera förebyggande insatser för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering, samt stödja efter individens behov.</p> <p>Genomför kompetenshöjande åtgärder för att öka medarbetares kunskap om hot, våld och andra övergrepp.</p> <p>Utveckla arbetssätt och möjliggöra tidiga och förebyggande insatser för att motverka våld i nära relation.</p>	Påbörjat	2023	

		<p>Utveckla arbetssätt och tidiga och förebyggande insatser för att motverka att äldre utvecklar ett risk- eller missbruk.</p> <p>Utveckla nämndens suicidpreventiva arbete i enlighet med Vägledningen till suicidpreventivt arbete inom Uppsala läns kommuner.</p>			
	Utveckla samverkan för att säkerställa rätt insatser till barn och unga i behov av stöd.	<p>Tillsammans med socialnämnden utveckla metoder och ett gemensamt arbetssätt för att säkerställa rätt insatser till barn och unga inom myndighetsutövningen.</p> <p>Fortsatt samarbete med berörda nämnder, inom ramen för samverkansuppdraget.</p>	Påbörjat	2023	
	Nytt uppdrag 2023: Utveckla kommunens krisberedskap och det civila försvaret i syfte att stärka samhällets motståndskraft.	Utveckla arbetet med kris- och krigsberedskap för stärkt motståndskraft inom nämndens verksamheter.	Påbörjat	2025	Socialstyrelsen har regeringens uppdrag att fördela medel till kommuner i syfte att ge förutsättningar för samtliga kommuner att analysera vilka behov som finns för att utveckla och stärka kommunernas planering och arbete med socialtjänstens och den kommunala hälso- och sjukvårdens civila försvar. Utifrån detta pågår en samordnad planering mellan KLK, socialförvaltningen och vård- och omsorgsförvaltningen för att besluta om vad statsbidraget ska användas till.

					<p>Huvudfokus under 2023 innefattar i övrigt framför allt att se över och utveckla kontinuitetsplaneringen inom nämndens verksamheter.</p> <p>Arbete med att ta fram en långsiktig planering för den kommunala sjukvårdens och socialtjänstens beredskap pågår för att säkerställa att ordinarie verksamhet kan upprätthållas och tillgång till medicin, dokumentation och andra nödvändiga områden kan fortgå vid avbrott och störningar.</p>
	<p>Nytt nämndmål: Personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att leva ett aktivt och självständigt liv</p>	<p>I samverkan med övriga kommunala nämnder, civilsamhället och övriga berörda parter fortsätta arbetet för full delaktighet.</p> <p>Genomför en översyn av nämndens riktlinjer för och uppföljning av föreningsbidrag.</p>	Påbörjat	2024	<p>Revidering av program och handlingsplan för full delaktighet pågår och genomförs 2023-2024.</p> <p>Översyn av nämndens riktlinjer för och uppföljning av föreningsbidrag genomförs under år 2023.</p>

